

Eerst enkele nadere vragen naar aanleiding van jullie antwoorden. Het antwoord op vraag 8 is onvolledig. We vroegen niet of onderzoeksmiddelen soms worden terug getrokken, maar of is gebleken dat ze in enkele gevallen zonder het juiste protocol worden ingezet.

Er zijn voor zover bekend geen zaken geweest waarbij er door Bureau Integriteit onderzoeksmiddelen zijn ingezet zonder het juiste protocol of zonder toestemming van de gemeentesecretaris. Los van het protocol vindt er altijd een zorgvuldige afweging plaats op basis van de proportionaliteit en subsidiariteit bij het inzetten van een onderzoekshandeling. Deze afweging wordt altijd verwoord en verantwoord in het onderzoeksrapport.

In reactie op de opmerking bij vraag 10: Het gesprek met de gemeentesecretaris in april is gevoerd met twee mensen namens ^{5.1. 2, e} . In de uitnodigende email door de gemeentesecretaris was geen sprake van vertrouwelijkheid, bij het gesprek zelf is daar volgens de twee ^{5.1. 2, e} -mensen ook niks over gezegd. Wel is afgesproken dat citaten tevoren zouden worden voorgelegd - en die afspraak honoreren wij. Sterker, we zijn bereid de gemeente het hele stuk voor publicatie voor te leggen zodat je kunt zien hoe en in welke context we de antwoorden gebruiken en ons nog eventueel te corrigeren.

De antwoorden op de vragen 18 en 19, evenals een opmerking in de preambule, roepen bij ons deze nadere vraag op: wéét de gemeente nu wel of niet wie de melders bij de ombudsman zijn geweest?

De gemeente heeft van het overgrote deel van deze klachten geen kennis over de identiteit van de klagers en heeft daarover geen informatie gekregen van de ombudsman. Wel heeft de onderzoeker in gesprek met de gemeente aangegeven dat een kwart van deze 82 personen geen contact heeft gehad met Bureau Integriteit. Uit dat gesprek bleek dat een deel van deze mensen zich hadden gemeld met zorgen over discriminatie op de werkvloer: een belangrijk onderwerp dat volle aandacht van de gemeente krijgt, maar dat iets anders is dan klachten over Bureau Integriteit. Ook hebben we begrepen dat er gesprekken zijn gevoerd met vijf bewoners. We hebben begrepen dat dat gaat om één casus die bekend is bij de gemeente en waarbij deze bewoners zich met een gezamenlijk belang verenigd hebben. Op basis hiervan worden wel algemene conclusies getrokken over structurele knelpunten. Verder is onbekend wie de overige melders binnen die groep van 82 zijn, wat hun klacht is, wat met hen besproken is en hierop heeft ook geen hoor en wederhoor kunnen plaatsvinden.

Het onderzoek is voornamelijk uiteindelijk gebaseerd op slechts 8 'exemplarische' dossiers, op basis waarop verregaande conclusies worden getrokken over de werkwijze van Bureau Integriteit. In de concept-rapporten werden klagers uitvoerig aan het woord gelaten waarbij het voor de lezer ~~door~~ de gekozen bewoordingen duidelijk was of kon zijn welke klager het betrof, dan

wel wie de beklagde medewerker was. In slechts de helft van deze 8 gevallen betreft het dossiers die gaan over sociale integriteit. De andere helft valt dus buiten de onderzoekscope.

Dan hebben we enkele nadere vragen op basis van gesprekken die we in de tussenliggende dagen hebben gevoerd.

Waarom heeft de burgemeester in het gesprek van 18 september met de ombudsman en de hoofdonderzoeker de kwalificatie 'kwaadaardig' gebruikt?

“

Dit betrof een vertrouwelijk en informeel gesprek, waarvan geen aantekeningen zijn gemaakt. De burgemeester herinnert zich niet dat zij de kwalificatie 'kwaadaardig' heeft gebruikt. Wel is zij boos geweest omdat de ombudsman zich in dit onderzoek sterk heeft gebaseerd op daders van zeer ernstig grensoverschrijdend gedrag, zonder wederhoor te plegen bij de slachtoffers. De zorgen over de impact hiervan op de slachtoffers waren groot.

De gemeente heeft in de beantwoording op onze eerdere vragen laten weten dat er geen bezwaren waren tegen de persoon van de onderzoeker, maar schreef erbij dat er vragen waren over 'de vermenging van rollen (belangenbehartiging vs onderzoeker)'. Wij vroegen ons af waar die kwalificatie betrekking op kan hebben.

Het is bij de gemeente bekend dat onderzoekers van het bureau van de Ombudsman een aantal klagers eerder hebben bijgestaan als belangenbehartiger. Omdat het onderzoek in dit stadium nog vertrouwelijk is, kan de gemeente hierover in dit stadium geen verdere uitlatingen doen.

Klopt het dat twee van de drie externe vertrouwenspersonen van de gemeente zijn opgestapt?

Er is een pilot geweest van inzet van externe vertrouwenspersonen. Eén van de externe vertrouwenspersonen is eerder gestopt. De reden hiervan is uiteraard persoonlijk en vertrouwelijk, maar voor zover bij de gemeente bekend, had dat geen negatieve reden. Een andere vertrouwenspersoon is na een aantal verlengingen van de overeenkomst gestopt. Ook hieraan lag geen negatieve reden ten grondslag. Inmiddels is er een nieuwe partij gecontracteerd.

Klopt het dat de ombudsman, voorafgaand aan de formele aankondiging van zijn onderzoek, een gesprek heeft gehad met toenmalig gemeentesecretaris Peter Teesink en toenmalig hoofd van Bureau Integriteit, 5.1, 2, e [redacted]? En dat daar individuele dossiers (van de acht 'exemplarische' cases) zijn besproken?

Ja en nee. Het klopt dat er een gesprek is geweest. Dat gebeurde op initiatief van de voormalig GS nadat de ombudsman in zijn jaarverslag over 2022 aangaf dat er klachten waren t.a.v. BI en daaraan conclusies verbond. De GS heeft toen gevraagd om de casussen te bespreken om inzicht te krijgen in de

klachtgronden en ook om wederhoor te kunnen geven, dat was namelijk niet gebeurd. De ombudsman heeft een (geanonimiseerd) overzicht geboden van de bij hem terechtgekomen klachten als achtergrond bij het gesprek over rode draden.

Dit waren op één na de als exemplarische dossiers aangemerkte casussen.

Volgens onze informatie heeft de burgemeester op de avond van 7 oktober met de ombudsman gebeld over de brief die bij de griffier werd tegengehouden. Wat is in dat gesprek besproken?

De burgemeester heeft de ombudsman gevraagd of hij zich bewust was van de verregaande conclusies die zonder onderbouwing in een procesbrief over de vertraging waren opgenomen. En die haar in de lastige positie zou kunnen brengen al te moeten reageren voordat het onderzoek publiek was.

In 2021 heeft de gemeente een gezamenlijke verklaring met 5.1, 2, e 5.1, 2, e .1, 2, e5.1, 2, e doen uitgaan, die eindigde met de zin: 'Daarnaast zetten de gemeente en 5.1, 2, e hun dialoog voort om te bezien welke lering de organisatie kan trekken uit hetgeen haar is overkomen.' Op welke wijze is daar vervolg aan gegeven? En wanneer is dat gebeurd?

Er is intensief contact geweest met 5.1, 2, e tot eind 2023, de inhoud daarvan is vertrouwelijk. De gemeente is al langere tijd bezig om het integriteitsbeleid te verbeteren. Dat gaat over een integere organisatie, maar ook over waarborgen om ambtenaren beter te beschermen, bijvoorbeeld waar het gaat om de personele zorg voor en rechten van ambtenaren. Onder andere geleerde lessen zijn input geweest voor [het instellen van onderzoeken door Kis en Muzus en uiteindelijk Verwey Jonker over hoe medewerkers de organisatie beleven, hoe ze worden begeleid en welke processen en werkwijzen moeten veranderen. De resultaten hebben geleid tot concrete](#) verbetervoorstellen. En Dit kwam bijvoorbeeld ook tot uiting in het door het initiatiefvoorstel van de raad "Met beleid werken aan integriteit". Concreet heeft dit bijvoorbeeld geleid tot de instelling van een adviserend directeurenteam bij de bepaling of er wel of geen persoonsgericht integriteitsonderzoek gaat plaatsvinden en een gemeentelijk richtlijn over de omgang met ambtenaren in de media. Ook hebben er aanscherping plaatsgevonden in de relatie tot de raad, na een onderzoek van BI dat leidde tot het vertrek van een wethouder.

Reactie voor wederhoor

De gemeente Amsterdam heeft een onafhankelijke ombudsman hard nodig. We ondersteunen dan ook dat de ombudsman een onderzoek is gestart naar het Bureau Integriteit (BI) van de gemeente Amsterdam en hebben daar zoveel mogelijk aan meegewerkt. We hebben allemaal baat bij stevige, goede rapporten en aanbevelingen om de organisatie te verbeteren.

Tijdens de onderzoeksperiode en de contacten die we hierover hadden met de ombudsman, ontstonden er steeds meer zorgen over de manier waarop het onderzoek werd uitgevoerd en de casussen die werden gebruikt. Zo begrepen

we dat er voor dit onderzoek gebruik is gemaakt van gesprekken met mensen die helemaal geen contact met Bureau Integriteit hadden gehad. Op basis daarvan werden verregaande, algemene conclusies getrokken. Ook (oud-)medewerkers die eerder zijn geschorst of ontslagen wegens integriteitskwesaties als corruptie en grensoverschrijdend gedrag, speelden een grote rol in het onderzoek. Terwijl er geen fatsoenlijk wederhoor plaatsvond bij de gemeente en de slachtoffers in die zaken. Deze laatste groep werd überhaupt niet genoemd in de conceptversie van het onderzoek, terwijl de slachtoffers in die zaken waarschijnlijk een heel andere kijk hebben op de gang van zaken.

Op verschillende momenten tijdens het onderzoek heeft de gemeente deze zorgen geuit inclusief de potentiële schadelijke impact daarvan op de slachtoffers en medewerkers. Met als doel te komen tot een gedegen rapport, met stevig onderbouwde conclusies en aanbevelingen waar de gemeente mee aan de slag kan. De ombudsman is onafhankelijk en gaat uiteraard zelf over wat hij met die zorgen doet. Maar het is in ons gezamenlijk belang om na publicatie van zo'n rapport een gesprek te hebben over de inhoud en de aanbevelingen, die best stevig en kritisch kunnen zijn. En niet over de kwaliteit van het onderzoek. Dat laatste is helaas toch gebeurd. Dat is ontzettend vervelend en schadelijk; voor zowel de ombudsman als de gemeente, in het bijzonder de medewerkers van het Bureau Integriteit. Maar zeker ook voor de klagers die zich tot de ombudsman gewend hebben. Zij verdienen een zorgvuldige behandeling en proces.

We wachten het definitieve rapport af en zullen dat zorgvuldig bekijken voordat we daarop reageren.